

Ohje olkanivelen osteokondroosin kuvauksista ja luokituksesta (Olkanivelen osteokondroosiohje)



Suomen Kennelliitto ry:n hallituksen hyväksymä 6.10.2016. Päivitetty hallituksessa 21.11.2020 ja 19.8.2021. Voimassa 1.1.2022 alkaen.

Tämä ohje täydentää Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamissääntöä (valtuusto 30.11.2008) ja Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelman ohjetta (PEVISA-ohje, hallitus 16.8.2018).

1 Yleiset määräykset

Koirien olkanivelen osteokondroosia tutkitaan röntgenkuvauksilla/TT-kuvauksilla ja koirien olkanivelet luokitellaan jalostustiedon keräämistä varten. Suomen Kennelliitto (jäljempänä Kennelliitto) hyväksyy virallisiksi tämän ohjeen mukaisesti annetut lausunnot.

Lausunto on annettava koiranomistajan kotimaassa tai Suomessa.

Kun koira kuvataan Kennelliiton lausuntoa varten, tulee kuvauksessa noudattaa näitä ohjeita ja kuvat asianmukaisine tutkimuslomakkeineen toimittaa Kennelliittoon, joka antaa virallisen lausunnon kuvista. Koiran virallinen tutkimustulos on huonomman olkanivelen mukainen.

Koiran omistajan tulee ilmoittaa kuvaavalle eläinlääkärille koiralle tehty olkaniveleen vaikuttava leikkaus ja asia merkitään tutkimuslomakkeeseen. Koiran sairaskertomus liitetään mukaan. Olkanivelen osteokondroosin takia operoitu koira saa sairas lausunnon.

Mikäli koiralle on sattunut tapaturma (lähetteen mukana tulee olla tapauksen sairaukset ja röntgenkuvat), jonka takia kyseistä niveltä ei voida arvostella, koira saa kyseisen nivelen kohdalla ”ei lausuntoa” merkinnän. Tällöin koiran tulos määräytyy vain toisen nivelen perusteella.

Röntgenkuvat/TT-kuvat säilytetään keskitetysti Kennelliiton määräämässä paikassa vähintään 10 vuotta, jonka jälkeen ne voidaan hävittää. Kennelliitto kuitenkin säilyttää joka vuodelta maaliskuun kahden ensimmäisen viikon kuvat myöhempiä mahdollisia tutkimuksia varten.

2 Lausuntomenettely

Kennelliiton hallitus nimeää eläinlääkärit, joiden antamat lausunnot hyväksytään. Kennelliiton nimeämä virallinen lausunnonantaja saa tietää koiran rodun, iän, sukupuolen ja rekisterinumeron.

Lausunto annetaan vain sellaisista kuvista, joiden mukana on kuvaajan täyttämä Kennelliiton tutkimuslomake.

Lausunto annetaan vain sellaisesta röntgenkuvasta/TT-kuvasta, jota otettaessa ko. koira on ollut tunnistusmerkitty Kennelliiton hyväksymällä tavalla. Tunnistusmerkintä on aina tarkastettava kuvauksen yhteydessä.

Virallisesta tutkimuslausunnosta peritään maksu. Tutkimuslausunto toimitetaan tutkimuslomakkeeseen merkitylle vastaanottajalle ja Kennelliiton tietokantaan merkitään tiedot tutkimustuloksesta sekä lausunnon antaja.

Lausuntoon voidaan kirjata tieto kuvassa havaittavista olennaisista sivulöydöksistä.

Koira voidaan kuvata uudelleen, mutta vasta 12 kuukauden kuluttua edellisestä kuvauksesta. Jos uusintakuvaus kuitenkin tehdään kuvausteknisistä syistä, on kuvaus aiheellista tehdä mahdollisimman pian. Lausunnon antaja saa nähtäväkseen kaikki aiemmat kuvat. Koirasta annettu lausunto voi uusintakuvausten johdosta muuttua.

Tuontikoirista, ulkomaisista jalostuskoirista ja tuontisperman osalta hyväksytään lausunnot, jotka on annettu Suomen Kennelliiton asteikkoa sekä kuvausasettoa vastaavasti. Lausunnosta tulee käydä ilmi, että koira on ollut tunnistusmerkitty kuvaushetkellä.

Mikäli ulkomaiselle koiralle tarvitaan tämän ohjeen mukainen lausunto, voidaan tunnistusmerkitty koira kuvauttaa tämän ohjeen mukaisesti ja röntgenkuva/TT-kuva lähettää lausuttavaksi Kennelliitton suomalaislausuntoa varten (liitteeksi perustelut miksi ulkomaiselle koiralle halutaan lausunto Suomesta).

3 Arvosteluasteikko

- **OC terve** (ei todettu osteokondroosimuutoksia): Olkaluun pään takareuna on muodoltaan pyöreä ja pinnaltaan tasainen.
- **OC sairas** (todettu osteokondroosimuutoksia): Olkaluun pään takapinnassa näkyy tasaantuma tai röntgenharva alue.
- **OC tulkinnanvarainen**: Hyvin lievät tai epätyypilliset muutokset.

4 Röntgenkuvauksen toteutus

Lausunto voidaan antaa < 12 kuukauden ikäiselle koiralle, jos nivelessä todetaan osteokondroosimuutos (OC sairas). OC terve -lausuntoa ei voida antaa ennen 12 kuukauden ikää.

Röntgenkuvat pitää toimittaa Kennelliitton vastaanottojärjestelmän kautta sähköisesti DICOM-muodossa.

Röntgenkuvat on kuvauksen yhteydessä merkittävä tavalla (rtg-teipillä/merkintälaitteella), jota ei jälkikäteen voida muuttaa. Tämä koskee myös digitaalisia röntgenkuvia. Röntgenkuvassa pakollisia tietoja ovat:

- päivämäärä
- koiran rekisterinumero (tai TM-numero)
- puolimerkki (puolimerkki kansainvälisesti tunnistettavana, esim. sin, dex, R, L).

Koira on rauhoitettava kuvausta varten ja käytetyt valmisteet on merkittävä tutkimuslomakkeeseen. Molemmat olkanivelet kuvataan samaan aikaan.

Olkanivelet kuvataan mediolateraaliprojektiossa niin, että kuvattavaa jalkaa vedetään kranioventraalisesti ja päällä oleva jalka vedetään kaudaalisesti. Kaularanka siirretään dorsaaliseksi niin, että sen rakenteet eivät ole päällekkäin olkaniveleiden kanssa. Röntgensäde kohdistetaan nivelrakoon ja kuva rajataan hyvin. Kuvien on oltava laadultaan sellaisia, että arvostelussa huomioon otettavat seikat erottuvat hyvin. Yli- ja alivalotus sekä kuvien rakeisuus voivat estää kuvien arvioinnin.

Tulkinnanvaraisista kuvista voidaan pyytää lisäkuvia eri asennoissa ja myös uusia kuvia tietyn ajan kuluttua.

5 Tietokonetomografiatutkimus (TT, CT)

Koiralle voidaan tehdä myös TT-kuvaus Kennelliiton virallista lausuntoa varten. Kuvaus pitää suorittaa Kennelliiton hyväksymässä paikassa TT-kuvauksista annetun menetelmäkuvauksen mukaisesti.

Koiran tulos voidaan lausua/muuttaa TT-tutkimuksen perusteella. Kun koiralla on TT-tulos, ei sille enää anneta röntgenlausuntoa.

6 Valitusmenettely

Valitukset käsittelee Kennelliiton nimeämä asiantuntijapaneeli koiranomistajan kirjallisen valituksen perusteella.

Valitusaika on 90 vuorokautta siitä, kun lausunto on postitettu. Valitusmaksu on kaksi kertaa lausuntomaksun suuruinen. Jos valitus todetaan aiheelliseksi, maksu palautetaan.

Paneelin päätös korvaa aiemman lausunnon.

7 Poikkeustapaukset

Kennelliiton hallituksella on oikeus erittäin painavista syistä yksittäisessä poikkeustapauksessa myöntää erivapaus tämän ohjeen määräyksistä.